

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

УДК 343.9.018.3

Белкін Леонід Михайлович –
правознахисник, кандидат техніч-
них наук, старший науковий спів-
робітник

Дискреційні повноваження органів влади як чинник корупції

У статті узагальнено підходи до оцінки дискреційних повноважень, що передбачаються правовими актами, як чинника корупції. На прикладах деяких чинних нормативних актів України показано очевидне недотримання антикорупційних принципів при наданні органам влади дискреційних повноважень.

Ключові слова: дискреційні повноваження, органи влади, корупція, антикорупційні принципи, протидія, корупціогенний чинник.

Вступ. Проблема протидії корупції для України є вельми гострою з огляду на високий, порівняно з іншими країнами світу, її рівень.

Так, за результатами дослідження “Транспаренсі Інтернешнл”, у 2007 р. Україна посіла 118 місце з 180-ти в рейтингу корумпованості [1], а в 2010 р. – 134 місце із 178 країн [2], тобто стан корумпованості погіршився.

Відомо [1, 3, 4 та ін.], що одним із найважливіших чинників корупції є наявність у певних осіб-державних службовців дискреційних повноважень. У роботі [4] недвозначно зазначається, що за відсутністю у будь-кого дискреційної влади корупція була б взагалі неможливою.

Згідно з пунктом 2 Методології проведення антикорупційної експертизи проектів нормативно-правових актів [5], корупціогенний чинник – це сукупність положень або положення, що містяться в акті, які сприяють або можуть сприяти вчиненню корупційних правопорушень під час їх застосування чи створенню умов для легітимності корупційних діянь, а також можуть допускати чи провокувати їх виникнення, а в пп. 1 п. 7 визначено, що до основних корупціогенних чинників належать, зокрема, розширення дискреційних повноважень [5]. Ра-

зом з тим, чинні та ті, що приймаються, нормативні акти України не відповідають принципу оптимізації дискреційності з метою зменшення корупції [1]. В роботі [6] вказується на низьку якість поточного законодавства, до якого, перш за все, слід віднести податкове [7] та ліцензійне [8]. І хоча внаслідок прийняття Податкового кодексу України [9] та Закону України (далі – ЗУ) “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обмеження державного регулювання господарської діяльності”, існують тенденції до покращення систем оподаткування та ліцензування як таких, то тенденції до покращення їх адміністрування не вбачаються [8, 10]. І це при тому, що українську систему адміністрування податків визнано однією з головних перешкод для розвитку бізнесу в державі [7, с. 210]. Отже, проблема подальшого дослідження проблеми оптимізації дискреційності як чинника корупції є актуальною.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв’язання проблеми і на які спирається автор. Проблеми меж і значення дискреційних повноважень розглядаються у низці дисертаційних [11–15] та інших наукових і публіцистичних [1, 3, 4, 16–18] роботах. У статті [16, с. 111] звертається увага на те, що такі апологети принципу верховенства права, як А. В. Дайсі та Ф. А. Хайєк, ототожнюють дискреційну владу із сваволею. Відповідно висуваються дві тези: (1) посадовий розсуд і правові норми несумісні (там, де допускається розсуд, неможливий контроль за органами влади); (2) не врегульоване точними правилами прийняття рішень створює невизначеність у політиці, а це вже різновид сваволі. Але її формалізація й регламентація, як способи усунення видимості сваволі, спричиняють більш значні витрати для вирішення соціальних проблем. Сучасна дискреційна влада в розвинених країнах усе більше привертає до себе увагу не лише теоретиків і практиків, а й широких прошарків громадськості, що гостро відчують її небезпеку для громадянських свобод і розкриття творчого потенціалу особистості [16, с. 111–112].

Аналіз інших джерел свідчить про те, що прихильники підсилення ефективності влади, як правило, виступають за розширення дискреційних повноважень, оскільки це, на їхню думку, дозволяє більш ефективно вирішувати конкретні життєві ситуації, адже детальна регламентація при вирішенні конкретних питань “зв’язує руки” виконавцям [11–14, 17]. Дослідники ж негативних проявів у діяльності влади вказують на дискреційні повноваження як один із головних чинників корупції [1, 3, 4, 18], закликаючи дуже обережно надавати органам влади такі повноваження. Наприклад, у роботі [15] автор дійшов висновку, що зі зростанням стажу практичної роботи слідчого збільшується і рівень мотивації до уникнення невдач, а пропорційно йому збі-

льшується кількість осіб, які намагаються уникнути ситуації застосування дискреційних повноважень. Отже, посадові особи не відчують необхідності в наявності дискреційних повноважень “в інтересах справи”; вони потрібні їм, як правило, для отримання “ренти” від своєї посади. Про це свідчить і практика: чиновник ніколи не прийме найкраще із усіх можливих рішення для заявника. Тому в роботі [1] правильно звертається увага на те, що законодавець, перед тим, як приймати рішення про наділення посадових осіб дискреційними повноваженнями, має відповісти на запитання: “чи можна при існуючому розмаху корупції збільшувати кількість спокус?”. Отже, аналіз чинного та такого, що приймається, законодавства України на предмет впливу дискреційних повноважень як чинника корупції є актуальним.

Постановка завдання. Мета статті – вирішити наукове завдання щодо дослідження підходів до аналізу українського законодавства на предмет впливу дискреційних повноважень як чинника корупції.

Результати дослідження. В роботі [3], спеціально присвяченій методології антикорупційної експертизи правових актів, виділяються три види норм права, що створюють потенціал для корупції:

1. Завищені вимоги норми права як корупціогенний чинник. Для виконання такого роду норм їх адресат вимушений витратити надто багато ресурсів, що викликає в нього бажання “*відкупитися*” від виконання. До даної категорії відносяться як матеріальні норми права, які вимагають від суб’єкта права дуже великих витрат (наприклад, непомірний розмір штрафу), так і складні процедури, що передбачають чисельні втрати часу і сил.

2. Дискреційні повноваження чиновника як корупціогенний чинник. Такі норми права дають посадовій особі можливість вибирати між різними варіантами поведінку на свій розсуд, не встановлюючи (наприклад, із благих намірів, надання можливості всебічного врахування обставин ситуації), в яких випадках посадова особа зобов’язана вибрати той чи інший варіант поведінки.

3. Бланкетні норми як корупціогенний чинник. Такі норми права наділяють посадову особу або відомство правом розробляти і приймати нормативні акти або відсилають його для вирішення якогонебудь питання до інших діючих правових документів. У даному випадку виникає небезпека того, що корумповані державні службовці навмисно прийматимуть (лобіюватимуть) такі підзаконні нормативні акти, які максимізують можливості для корупції.

Перший тип корупціогенності в певній мірі виходить за межі власне права. Корупціогенність у даному випадку є атрибутом концепції закону, тих або інших суспільних стосунків, а не правове явище. В цьому випадку в якості аналітичних методів виявлення корупціоген-

ності повинні використовуватися, швидше, економічні й соціологічні методики, а не юридичний аналіз.

Так, завідомо хибні концептуальні засади тотального розширення прав податкових органів були закладені в перші варіанти Податкового кодексу України [19]. Щодо якості цих варіантів 2 грудня 2010 р. вичерпно висловилася заступник глави Адміністрації Президента Ірина Акімова: “Ще влітку, відразу, як документ надійшов до парламенту на розгляд, Президент України висловився проти остаточного ухвалення цього документу. І більшість зауважень, які звучали влітку – це порушення конституційних прав і свобод” [20]. Отже, тільки втручання Президента України дозволило певним чином виправити ситуацію.

Крім зазначених вище трьох випадків корупціогенності, слід виділити також наявність правових колізій [6, 7]. Численні прояви випадків колізійності у вітчизняному законодавстві, по суті, еквівалентні наявності дискреційних норм, тому що посадові особи отримують можливість, маніпулюючи різними, іноді протилежними, нормами, обирати найбільш “зручні” для себе, оскільки відсутні критерії вибору того, якої з суперечливих норм потрібно дотримуватися.

Аналізуючи причини небезпеки дискреційних повноважень, автор роботи [3] підкреслює, що норми права, що наділяють чиновників необґрунтованими дискреційними повноваженнями, складають основну масу корупціогенних норм права. Якщо завищені вимоги акту прямо сприяють вступу в корупційні стосунки, то дискреційні повноваження створюють живильне середовище для того, щоб виявилася корупційна дія завищених вимог. Тобто, відмінність між цими чинниками корупціогенності полягає в тому, що завищені вимоги акту самі безпосередньо викликають корупцію, а дискреційні повноваження є корупціогенним чинником лише тоді, коли вони надають можливість вибору між застосуванням завищених вимог закону і відмови від їх застосування. Так, надаючи можливість вибору між санкціями різної міри тяжкості за відсутності чітких критеріїв того, коли потрібно накладати конкретну санкцію, норма права дозволяє правопорушникові заплатити правозастосовнику за менш тяжку для нього санкцію, а останньому – шантажувати порушника можливістю накладення суворішого стягнення.

У тому випадку, коли завищені вимоги поєднуються з можливістю розсуду, виявити корупцію набагато складніше, оскільки “купується” цілком законне рішення, тобто рішення, яке міг би прийняти і чесний чиновник. У тому випадку, коли завищені вимоги повинні накладатися безумовно й акт чітко закріплює ті випадки, коли це повинно відбуватися, хабар платиться за здійснення чиновником вже нелегальних дій. Таким чином, різні чинники корупціогенності породжують різні типи корупції.

Отже, підґрунтям корупціогенного потенціалу дискреційних повноважень є: “етатистська” ідеологія акту, яка передбачає широкі межі втручання держави в життя суспільства і широкий розсуд її органів; законодавець, який, переслідуючи ті чи інші цілі (наприклад, справедливість), надає правозастосовнику надмірні дискреційні повноваження; “помилка в праві”, яка наділяє чиновника зайвими дискреційними повноваженнями; прогалина, яка, залишаючи ситуацію взагалі не врегульованою, не обмежує можливостей чиновника “діяти на свою користь”; колізії норм.

Нормативно-правовими актами України наявність дискреційних повноважень прямо визнається чинником корупції, що зафіксовано, зокрема, в Методології [5]. Подальше поглиблення положення цієї Методології знаходять в Методичних рекомендаціях [21]. Так, згідно з п. 1.14 цих Рекомендацій, індикатором корупціогенності може бути нормативний припис, що надає особі, уповноваженій на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, право витребувати у фізичних та юридичних осіб додаткові матеріали та інформацію на свій розсуд, без конкретизації мети, строків і підстав для прийняття такого рішення. Залежно від змісту проекту нормативно-правового акту такий припис може бути індикатором безпідставного встановлення дискреційних повноважень.

Згідно з пунктом 2.4 Рекомендацій [21], приписи, що встановлюють дискреційні повноваження, можуть мати такі ознаки: а) дозволяють органу (особі, уповноваженій на виконання функцій держави або місцевого самоврядування; тут і далі використовується єдине поняття “орган” – Авт.) на власний розсуд оцінювати юридичний факт (фактичний склад), унаслідок чого можуть виникати, змінюватись або припинятись правовідносини; б) дозволяють на власний розсуд обирати одну із декількох запропонованих у проекті нормативно-правового акта форм реагування на даний юридичний факт; в) надають можливість органу на власний розсуд вибирати міру публічно-правового впливу щодо фізичних та юридичних осіб, його вид, розмір, спосіб реалізації; г) дозволяють органу обрати форму реалізації своїх повноважень – видання нормативного або індивідуально-правового акта, вчинення (утримання від вчинення) адміністративної дії; д) наділяють орган правом повністю або частково визначати порядок здійснення юридично значущих дій, у тому числі строк і послідовність їх здійснення; е) надають можливість органу на власний розсуд визначати спосіб виконання управлінського рішення, встановлювати строки і процедуру виконання.

Дискреційні повноваження можуть закріплюватися в проектах нормативно-правових актів такими способами: а) за допомогою оціночних понять, наприклад: “за наявності поважних причин орган вправі

надати...”, “у виключних випадках особа, уповноважена на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, може дозволити...”, “рішення може бути прийнято, якщо це не суперечить суспільним інтересам...” тощо; б) шляхом перерахування видів рішень, що приймаються органом, не вказуючи підстав для прийняття того чи іншого рішення або шляхом часткового визначення таких підстав; в) шляхом надання права органу при виявленні певних обставин (настанні конкретних юридичних фактів) приймати чи не приймати управлінське рішення залежно від власної оцінки цих фактів; г) за допомогою нормативних приписів, що містять лише окремі елементи гіпотези чи диспозиції правової норми, що не дозволяють зробити однозначний висновок про умови застосування нормативного припису або правові наслідки застосування такого припису.

В підпункті 2 пункту 28 рекомендацій [21] спеціально наголошується, що відносини між органами державної влади, з одного боку, та фізичними і юридичними особами, з іншого, встановлюють більш жорсткі вимоги до механізму використання дискреційних повноважень, оскільки в рамках цих відносин адміністративний розсуд може створювати найбільш сприятливі умови для виникнення корупційних відносин.

Згідно з пунктом 24 Методології [5], для усунення виявлених корупціогенних чинників можуть застосовуватися, зокрема, такі рекомендації: а) виключення з проекту акта дискреційного повноваження або обмеження його обсягу; б) введення окремих елементів адміністративної процедури під час застосування дискреційних повноважень, зокрема строків і підстав прийняття рішень; в) передача дискреційного повноваження державному органу вищого рівня або його визначення в акті вищої юридичної сили; г) запровадження процедури погодження застосування дискреційного повноваження.

Водночас перелічені вище та інші положення щодо запобігання корупції шляхом упорядкування (обмеження) дискреційних повноважень не знаходять достатньої реалізації в законах і особливо у підзаконних нормативно-правових актах. Так, згідно за статтею 17 ЗУ “Про страхування”, Уповноважений орган має право відмовити у видачі ліцензії..., якщо подані правила страхування або зміни чи доповнення до них суперечать чинному законодавству, порушують чи обмежують права страхувальника або не відповідають вимогам цієї статті. Це формулювання надає настільки широкі можливості для розсуду суб’єкту владних повноважень, що йому важко утриматись від прийняття необґрунтованих відмов.

Згідно зі статтею 12 цього Закону, договори перестрахування підлягають реєстрації в порядку, затвердженому Уповноваженим органом. При цьому ігнорується вимога ч. 1 ст. 4 ЗУ “Про дозвільну систе-

му у сфері господарської діяльності”, відповідно до якої виключно законами, які регулюють відносини, пов’язані з одержанням документів дозвільного характеру, встановлюється: строк прийняття рішення про видачу або відмову у видачі документа дозвільного характеру; вичерпний перелік підстав для відмови у видачі та анулювання документа дозвільного характеру. Таких положень стаття 12 ЗУ “Про страхування” відносно умов реєстрації договорів перестрахування не містить.

Відповідно до частини 1 статті 301 Кримінального кодексу (КК) України, ввезення в Україну творів, зображень або інших предметів порнографічного характеру з метою збуту чи розповсюдження або їх виготовлення, перевезення чи інше переміщення з тією самою метою, або їх збут чи розповсюдження, а також примушування до участі в їх створенні – караються штрафом від 50 до 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або арештом на строк до шести місяців, або обмеженням волі на строк до трьох років, з конфіскацією порнографічних предметів і засобів їх виготовлення та розповсюдження. Отже, за одне й те саме правопорушення можливий і штраф у розмірі 50 неоподатковуваних мінімумів, що по суті співрозмірно з адміністративним стягненням, і обмеження волі на строк до трьох років. КК України містить й інші, надто широкі межі розсуду застосування покарань.

Згідно з частинами 1, 2, 4 ст. 36 ЗУ “Про цінні папери та фондовий ринок”, недобросовісна емісія цінних паперів – дії, що порушують процедуру емісії, встановлену цим Законом, і є підставою для прийняття рішення про відмову у реєстрації проспекту емісії та випуску цінних паперів, зупинення відкритого (публічного) розміщення цінних паперів. Підставами для визнання емісії цінних паперів недобросовісною, зокрема, є: невідповідність поданих емітентом документів або відомостей, що в них містяться, вимогам законодавства, систематичне або грубе порушення емітентом прав інвесторів. У разі недобросовісної емісії Державна комісія з цінних паперів і фондового ринку (ДКЦПФР) має право тимчасово зупинити відкрите (публічне) розміщення цінних паперів. У цих нормах поняття “грубе порушення емітентом прав інвесторів”, “тимчасово зупинити... розміщення цінних паперів” мають настільки широке поле для оціночних суджень, що створюють для ДКЦПФР безмежні можливості для маніпуляцій своїми повноваженнями.

Особливу увагу слід звернути на випадки, коли органи влади надають самі собі дискреційні повноваження. Так, у пункті 2.9 рекомендацій [21] зазначається, що одне й те саме дискреційне повноваження, закріплене в законі та підзаконному акті, необхідно оцінювати по-різному, оскільки законотворчість має безпосередню конституційну основу і найвищу легітимність. У тих випадках, коли органи державної влади та місцевого самоврядування самі надають собі можливості приймати адмі-

ністративні рішення на власний розсуд, ймовірність використання дискреційного повноваження з корупційною метою суттєво зростає.

Так, згідно з частиною 3 статті 36 ЗУ “Про цінні папери та фондовий ринок”, порядок прийняття рішення про відмову в реєстрації проспекту емісії та випуску цінних паперів, зупинення відкритого (публічного) їх розміщення встановлюється ДКЦПФР. Тобто, закон невикористовує передає органу влади найширші повноваження, при цьому не виконуються зазначені вище вимоги ч. 1 ст. 4 ЗУ “Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності”. В цьому сенсі цікаво зазначити, що у відповідності з п. 12 Розділу 1 Положення [22], до закінчення встановленого для реєстрації строку уповноважена особа реєструвального органу може запросити надання додаткових документів, які підтверджують дані, наведені в документах, наданих емітентом. Варто зазначити, що згідно п. 1.14 Рекомендацій [21], індикатором корупційності може бути, зокрема, право необґрунтовано витребувати документи невизначеної номенклатури, що і запроваджено у вказаній нормі Положення [22].

Відповідно до ст. 36 ЗУ “Про цінні папери та фондовий ринок”, відмова в реєстрації випуску цінних паперів передбачена тільки у випадку визнання емісії недобросовісною по хоча і розпливчастим, але визначеним законом критеріям. У Положенні [22] ДКЦПФР виграла ще два випадки відмови в реєстрації випуску акцій та ще п’ять випадків відмови у реєстрації звіту про результати розміщення акцій.

Отже, недотримання принципу обмеження дискреційних повноважень і привласнення таких повноважень органами та/або особою, уповноваженою на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, створює підґрунтя для корупції. Враховуючи великий рівень корумпованості чиновників в Україні, перевагу слід надавати скоріш обмеженням дискреційних повноважень, аніж їх наданню.

Список використаних джерел

1. Гавриш С. Б. Стан та проблеми антикорупційної експертизи законодавства в Україні / С. Б. Гавриш // Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика) : наук.-практ. журнал ; Міжвід. НДЦ з проблем б-би з орг. злоч. при РНБО України. — 2008. — № 18. — С. 3–10.

2. Червко О. “Ганьба нації”. Нотатки із слухань “Корупція в політиці, економіці та управлінні – стратегії її подолання в громадянському суспільстві та світі”, організованих представництвом Фонду Фрідріха Наумана в Україні [Електронний ресурс] / Олександр Червко // Сільські вісті. — 2010. — № 127 (18564). — 2 листоп. — Режим доступу :

<http://www.silskivisti.kiev.ua/18564/print.php?n=7090>.

3. Головщинский К. И. Диагностика коррупциогенности законодательства [Электронный ресурс] / К. И. Головщинский ; [под ред. Г. А. Сатарова, М. А. Краснова]. — Режим доступа :

http://www.anti-corr. ru/indem/2004diag_cor_zak. htm#_Toc63574047.

4. Роуз-Аккерман С. Коррупция и государство. Причины, следствия, реформы / С. Роуз-Аккерман ; [пер. с англ. О. А. Алякринского]. — М. : Логос, 2003. — 356 с.

5. Методологія проведення антикорупційної експертизи проектів нормативно-правових актів : затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 8 груд. 2009 р. № 1346 / [Електронний ресурс]. — Режим доступу :

<http://zakon. rada. gov. ua/cgi-bin/laws/main. cgi? nreg=1346-2009-%EF>.

6. Зайчук О. В. Теорія держави і права. Академічний курс : [підручник] / О. В. Зайчук, Н. М. Оніщенко. — К. : Юрінком Інтер, 2006. — 688 с.

7. Кміть В. М. Правові колізії у податковому законодавстві України та шляхи їх усунення / В. М. Кміть // Наук. вісник Нац. ун-ту ДПС України (економіка, право). — 2010. — № 1 (48). — С. 209–215.

8. Белкін Л. Суперечності української системи ліцензування : Державне регулювання господарської діяльності “поза законом” / Л. Белкін // Юрид. газета. — 2010. — № 46 (262). — С. 10. — 16 листоп.

9. Податковий кодекс України / Офіц. вісник України. — 2010. — № 92. — Т. 1. — С. 9. — Ст. 3248. — 10 груд.

10. Белкін Л. Проект Податкового кодексу в контексті “всенародного обговорення” / Л. Белкін // Юрид. газета. — 2010. — № 36 (252). — С. 20–21. — 7 верес.

11. Барабаш Ю. Г. Державно-правові конфлікти на сучасному етапі державотворення: конституційно-правовий аспект : автореф. дис. ... д-ра юр. наук : спец. 12.00.02 / Ю. Г. Барабаш. — Х., 2009. — 35 с.

12. Лагода О. С. Адміністративна процедура : теорія практика застосування : автореф. дис. ... канд. юр. наук : спец. 12.00.07 / О. С. Лагода. — Ірпінь, 2007. — 21 с.

13. Євсєєв О. П. Процедури в конституційному праві України : автореф. дис. ... канд. юр. наук : спец. 12.00.02 / О. П. Євсєєв. — Х., 2008. — 19 с.

14. Дерев'янкін С. Л. Публічність та диспозитивність у кримінальному судочинстві : автореф. дис. ... канд. юр. наук : спец. 12.00.09 / С. Л. Дерев'янкін. — Х., 2005. — 20 с.

15. Ботнарєнко О. М. Дискреція в слідчій діяльності : юридико-психологічні особливості : автореф. дис. ... канд. юр. наук : спец. 19.00.06 / О. М. Ботнарєнко. — К., 2010. — 16 с.

16. Старик А. М. Дискреційна влада в сучасному світі / А. М. Старик // Часопис Київ. ун-ту права. — 2010. — № 2. — С. 108–113.

17. Дискреційні повноваження та адміністративний розсуд у діяльності органів виконавчої влади [Електронний ресурс]. — Режим доступу :

http://www. pravo. vuzlib. net/book_z1163_page_41. html.

18. Белкін Л. Дискреційні повноваження органів виконавчої влади як чинник корупції : Адміністративні дії на власний розсуд / Л. Белкін // Юрид. газета. — 2010. — № 47 (263). — С. 1, 10. — 23 листоп.

Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика)

19. Белкін Л. Усе найгірше – підприємцям : Адміністрування податків згідно з проектом урядового Податкового кодексу / Л. Белкін // Юрид. газета. — 2010. — № 27 (248). — С. 1, 22–23. — 6 лип. ; № 28 (249). — С. 22–23. — 13 лип.

20. Український друкований часопис “Тиждень” / [Електронний ресурс]. — Режим доступу :

<http://www.ut.net.ua/news/155/0/8714/>.

21. Методичні рекомендації щодо проведення експертизи проектів нормативно-правових актів на наявність корупційних норм : затв. Наказом Міністерства юстиції України від 23 черв. 2010 р. № 1380/5 / [Електронний ресурс]. — Режим доступу :

<http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=v1380323-10>.

22. Положення про порядок реєстрації випуску акцій : затв. Рішенням ДКЦПФР від 26 квіт. 2007 р. № 942, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 12 черв. 2007 р. за № 619/13886 / [Електронний ресурс]. — Режим доступу :

<http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0619-07>.

В статье обобщены подходы к оценке дискреционных полномочий, которые предусматриваются правовыми актами, как фактора коррупции. На примерах некоторых действующих нормативных актов Украины показано очевидное несоблюдение антикоррупционных принципов при предоставлении органам власти дискреционных полномочий.

In the article the approaches to an estimation of the discretionary powers which are provided by the legal certificates as a corruption factor are generalized. On the examples of some operating statutory acts of Ukraine obvious non-observance of the anticorruption principles by granting authorities of the discretionary powers is shown.

Стаття надійшла до редакції журналу 17 січня 2011 року.